

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 431/2023-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou AK Dlhopolec s. r. o., Nám. SNP 27, Zvolen, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ivan Dlhopolec, proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 4 Tos 105/2022 zo 16. septembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 8. novembra 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy, svojho práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Tos 105/2022 zo 16. septembra 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť, vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a prikázať jeho prepustenie z väzby na slobodu.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je obžalovaný z prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 a ods. 2 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení účinnom v čase spáchania skutku s poukazom na § 138 písm. e) označeného zákona, a to formou spolupáchateľstva podľa § 20 označeného zákona.

3. Uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“) č. k. 5 T 47/2022-278 zo 7. septembra 2022 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) bola žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu zamietnutá, sťažovateľ bol po podaní obžaloby podľa § 238 ods. 4 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov ponechaný vo väzbe, jeho väzba nebola nahradená ponúknutou zárukou jeho matky a ani jeho písomným sľubom.

4. Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že ju zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, že vo svojej sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu nemohol účinným spôsobom argumentovať, pretože mu nebolo známe odôvodnenie uznesenia okresného súdu, pričom na jeho následné doplnenie odôvodnenia sťažnosti už krajský súd nemohol prihliadať, keďže medzičasom rozhodol napadnutým uznesením.

6. K uvedenému sťažovateľ bližšie uviedol, že krajský súd ho 13. septembra 2022 vyzval na odôvodnenie jeho sťažnosti zhlásenej do zápisnice o jeho výsluchu 7. septembra 2022, a to v lehote do 15. septembra 2022. Svoju sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu odôvodnil 14. septembra 2022.

7. Po doručení uznesenia okresného súdu 19. septembra 2022 a oboznámením sa s dôvodmi tohto uznesenia sťažovateľ svoju sťažnosť krajskému súdu zo 14. septembra 2022 doplnil podaním z 21. septembra 2022. Následne však zistil, že napadnuté uznesenie bolo prijaté už 16. septembra 2022, teda ešte pred tým, než mu bolo doručené odôvodnenie uznesenia okresného súdu, a teda aj pred tým, ako sa mohol dozvedieť o jeho dôvodoch a argumentovať proti nim. Na uvedené je potrebné nahliadať v kontexte toho, že samosudca okresného súdu vo veci sťažovateľa pochybil, keď zápisnica o jeho vypočutí zo 7. septembra 2022 neobsahovala odôvodnenie, a teda dôvody rozhodnutia okresného súdu mu skutočne neboli známe.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je namiatané porušenie základných práv sťažovateľa podľa ústavy a jeho práv podľa dohovoru v dôsledku toho, že mu malo byť znemožnené účinným spôsobom argumentovať proti dôvodom uznesenia okresného súdu o jeho väzbe, keďže nepoznal jeho odôvodnenie.

9. Bez toho, aby sa ústavný súd podrobnejšie zaoberal aplikáciou sťažovateľom označených práv podľa ústavy a dohovoru na túto jeho vec, je potrebné poukázať na princíp subsidiarity vyjadrený v čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého je daná právomoc ústavného súdu len vtedy, ak o namietanom porušení základných práv alebo slobôd nerozhoduje všeobecný súd. V prípade konania pred všeobecnými súdmi musí sťažovateľ ochranu svojich základných práv a slobôd vrátane argumentácie s tým spojenou uplatniť najskôr v tomto konaní a až následne v konaní pred ústavným súdom. Z uvedeného o. i. vyplýva aj to, že pokiaľ sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu,

ktorú mohol predniesť, avšak nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc, resp. ju posudzuje aj ako neprípustnú (m. m. III. ÚS 90/03, III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04).

10. V okolnostiach danej veci je zrejmé, že sťažovateľ mal možnosť pred krajským súdom, ktorému 14. septembra 2022 na výzvu predložil odôvodnenie sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu, namietat aj tú skutočnosť, že v danom čase mu ešte nebolo doručené predmetné uznesenie okresného súdu a že s jeho dôvodmi sa nemohol oboznámiť ani z príslušnej zápisnice (pozri bod 7 tohto uznesenia).

11. Z ústavnej sťažnosti a predloženého napadnutého uznesenia však nevyplýva, že by sťažovateľ takúto námietku pred krajským súdom uplatnil a umožnil mu tak vysporiadať sa s ňou, prípadne krajskému súdu v prípade potreby umožnil zabezpečiť nápravu iným spôsobom. Pred ústavným súdom tak sťažovateľ uplatnil námietku, ktorú mohol, avšak neuplatnil v konaní pred krajským súdom, ktoré vyústilo do vydania napadnutého uznesenia.

12. Ústavný súd zdôrazňuje, že neberie namietané zásahy do práva na osobnú slobodu na ľahkú váhu. Je však dôležité, aby sťažovatelia rešpektovali rozdelenie právomoci medzi súdmi Slovenskej republiky, obzvlášť v prípade, že sú v konaní pred všeobecnými súdmi a aj pred ústavným súdom kvalifikovane právne zastúpení.

13. Vzhľadom na uvedené bolo potrebné ústavnú sťažnosť ako celok odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z dôvodu neprípustnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 15. augusta 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu